

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 373/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., odmieta z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 11. decembra 2007 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickej osobe úver v sume 331,94 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 12 mesačných splátkach po 54,44 €. Pretože dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, sťažovateľka v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi ňou a dlžníkom začala rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom, výsledkom ktorého bolo vydanie rozhodcovského nálezu, ktorý sa stal 25. júna 2009 vykonateľný.

Následne bol 9. augusta 2009 súdnemu exekútorovi podaný návrh na výkon exekúcie, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Rožňava (ďalej len „okresný súd“) 29. septembra 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 10 Er/556/2009-42 z 18. októbra 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011 tak, že prvostupňové uznesenie potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu a postupom súdov, ktorý im predchádzal, „... boli porušené... jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli... porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, že „tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania, tak, že exekučné konania bez ďalšieho zastavil, porušili právo sťažovateľa vlastníť majetok... v zmysle Protokolu 1 Dohovoru“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej práva „*na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...*“ napadnutým uznesením krajského súdu, zruší napadnuté uznesenie a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. IV. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia, opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo skutočnosti, že uznesenie krajského súdu č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011 nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2011, vyplýva, že sťažovateľka podala sťažnosť v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovanej ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti uzneseniu krajského súdu č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011, ktorým podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd potvrdil zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť k tomu vyjadriť, čím súčasne malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučného konania malo byť z exekúcie oprávnenej sťažovateľke upreté právo na vrátenie majetku od povinných.

II.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnomu problému nastolenému v sťažnosti sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu (rozhodcovský nález).

Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Krajský súd ako súd odvolací napadnutými uzneseniami potvrdil rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekučného konania ako vecne správne s poukazom na príslušné ustanovenia Exekučného poriadku.

Krajský súd svoje uznesenie č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011, ktorým potvrdil uznesenie prvostupňového súdu č. k. 10 Er/556/2009-42 z 18. októbra 2010 o zastavení exekúcie, odôvodnil takto:

«Odvolací súd prejednal odvolanie oprávnenej bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov vecne správne.

Súd prvého stupňa rozhodnutie o zastavení exekúcie založil na správnom zistení, že zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi, na základe ktorej rozhodol Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a. s., je zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá podlieha právnemu režimu zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa tohto právneho predpisu je zmluva uzavretá medzi spotrebiteľom, ktorým je výlučne fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, a veriteľom osoba, ktorá poskytuje úver v rámci svojho predmetu podnikania. Z obsahu odvolania oprávnenej nevyplýva nič, čo by vylúčilo, že úver poskytnutý povinnému sa netýka predmetu jej podnikateľskej činnosti, keď sama (a to aj na iných miestach, napr. v sťažnosti podanej na Ústavný súd SR vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 55/2011) uvádza, že sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Správnosť posúdenia povahy danej zmluvy o úvere potvrdzuje aj predmet činnosti oprávnenej, ako dodávateľa, vo výpise z obchodného registra ako aj skutočnosti, že odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že oprávnená v obdobných prípadoch vystupuje opätovne.

Pokiaľ oprávnená v odôvodnení namieta, že súd prvého stupňa v súvislosti s rozhodovaním o zastavení exekúcie posudzoval vec, o ktorej už raz právoplatne rozhodol, keďže rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu bol už predmetom jeho skúmania pri vydávaní poverenia exekútorovi a bol súladný, odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného sudu Slovenskej republiky sp. zn. IV ÚS 55/2001 z 24. 2. 2011, v ktorom v rámci posúdenia sťažnosti oprávnenej pri tejto otázke ústavný súd vyslovil názor, že exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj na účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už

začaté exekučné konanie zastaviť, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania ako aj bez návrhu (§ 58 ods. 1 EP). Exekučný súd môže exekučný titul tak preskúmať aj z hľadiska príslušných hmotnoprávných zákonných ustanovení a nielen z procesného hľadiska. V tomto náleze Ústavný súd SR poukázal aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 3Cdo 164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.

So zreteľom na uvedené, keďže odvolacie námietky oprávnenej nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia, vychádzajúc ďalej aj z toho, že výhradami týkajúcimi sa „nesprávnych“ tvrdení súdu o neprimerane vysokých úrokoch z omeškania, sa nebolo potrebné zaoberať, keďže zo strany povinného došlo k úhrade celkovej sumy na plnenie ktorej bol zaviazaný, odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p ako vecne správne.»

Z citovanej časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu č. k. 10 Er/556/2009-42 z 18. októbra 2010 ako vecne správne potvrdil, pričom prvostupňový súd svoje rozhodnutie č. k. 10 Er/556/2009-42 z 18. októbra 2010 v časti výroku týkajúceho sa zastavenia exekučného konania založil na § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení účinnom v čase rozhodovania exekučného súdu, podľa ktorého „exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané“.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom v relevantnom čase a Občianskeho súdneho poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne

konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Postup krajského súdu v danej veci je v súlade s judikatúrou ústavného súdu, na ktorú sa krajský súd v napadnutom uznesení aj odvoláva (IV. ÚS 55/2011), ktorá akceptuje a poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), konkrétne na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997. Najvyšší súd v tomto rozsudku uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nesignalizuje neprípustný zásah do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy

nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 11 CoE 94/2010-54 z 13. mája 2011

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. To však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom

nahrádzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2011